

Til signering Årsberetning 2019.pdf

Signers:

Name	Method	Date
Eirik Wærness	BANKID_MOBILE	2020-03-27 09:31 GMT+1
Bovim, Gunnar	BANKID_MOBILE	2020-03-27 09:33 GMT+1
Brugård, Morten	BANKID	2020-03-27 09:33 GMT+1
Fladmark, Helene Falch	BANKID_MOBILE	2020-03-27 09:44 GMT+1
Johnsen, Sigbjørn	BANKID	2020-03-27 09:45 GMT+1
Låstad, Leela Borring	BANKID_MOBILE	2020-03-27 09:50 GMT+1
Misund, Kristin	BANKID_MOBILE	2020-03-27 09:51 GMT+1
Løkling, Jan	BANKID_MOBILE	2020-03-27 11:00 GMT+1
Kristiansen, Merete Nygaard	BANKID	2020-03-27 13:48 GMT+1
Andenæs, Arvid	BANKID_MOBILE	2020-03-27 15:08 GMT+1
Haugli, Håkon	BANKID_MOBILE	2020-03-29 16:37 GMT+2
Lunde, Jørand Ødegård	BANKID_MOBILE	2020-03-30 13:20 GMT+2

This document package contains:

- Front page (this page)
- The original document(s)
- The electronic signatures. These are not visible in the document, but are electronically integrated.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
99CE5B81A80141DCA9EAFF16BA4C4F3E

THE SIGNED DOCUMENT FOLLOWS ON THE NEXT PAGE >

Årsberetning 2019

VIRKSOMHETENS ART

Innovasjon Norge ble stiftet 19. desember 2003 og har hovedkontor i Oslo. Selskapet eies 51 prosent av Staten ved Nærings- og fiskeridepartementet og 49 prosent av fylkeskommunene. Innovasjon Norge er organisert som et særlovsselskap, hvor selskapets styre har et selvstendig ansvar for virksomheten og resultatene som oppnås. Styret er ansvarlig for forvaltning og forsvarlig organisering av Innovasjon Norges virksomhet. Eierne utøver den øverste myndigheten i selskapet i foretaksmøtet.

BEHOV FOR ET MER ALLSIDIG OG BÆREKRAFTIG NÆRINGSLIV

Norge trenger å utvikle et bredere, mer robust og bærekraftig norsk næringsliv. Bærekraftig verdiskaping er en forutsetning for våre fremtidige generasjoners velferd. Selskapets strategi for 2020-25 tar utgangspunkt i de endringene som skjer i næringslivet og samfunnet.

OECD peker i sin analyse av Norges innovasjonssystem (2017) på at Norge står overfor en tredobbel omstillingsutfordring. Norsk økonomi må bygges på en mer variert og mindre sårbar næringsstruktur. Dette krever et mer koordinert innovasjonssystem, og systemet må i større grad innrettes mot å løse konkrete samfunnsutfordringer innen f.eks. klima, helse, mobilitet og regional utvikling.

Regjeringens ambisjon er å etablere Norge som et av de mest innovative landene i Europa. For å oppnå dette er det avgjørende at statens betydelige investeringer i forsknings- og utviklingsfaser følges av satsing på kommersialisering, vekst og internasjonalisering. Det er viktig å legge til rette for at de gode norske ideene når frem til betalende markeder.

I 2018 eksporterte Norge varer for nær 1.000 milliarder kroner. Samtidig har handelen med fastlandsvarer og tjenester gitt et årlig underskudd på mellom 86 og 146 milliarder kroner de siste ti årene, og Norges markedsandeler går ned. Dagens eksport er dominert av et fåtall råvarebaserte næringer, og to tredeler av den samlede eksportverdien skapes av store selskaper (over 250 ansatte).

Norske bedrifters evne til å bruke og utvikle avansert teknologi og nye digitale løsninger vil være avgjørende for vår samlede evne til å adressere samfunnsutfordringer, og for bedriftenes produktivitet, konkurransekraft og vekstevne.

Det etableres mange nye selskaper i Norge hvert år. Oppstartmiljøene er mange og gode. Imidlertid er det for få selskaper som vokser og eksporterer internasjonalt. Nå må det legges til rette for at flere norske bedrifter kan etablere og vinne posisjoner i nasjonale og internasjonale markeder. Norge mangler virkemidler og økosystem for denne viktige vekstfasen.

Klimariskoutvalget (2019) peker på hvordan det grønne skiftet også innebærer høy risiko for norsk økonomi. Hvis bedriftene ikke tilpasser seg, vil konkurransekraften svekkes betydelig. Som finansiell aktør i alle regioner må Innovasjon Norge bli bedre til å vurdere risiko i egne investeringer og hjelpe kundene våre å vurdere risiko knyttet til bærekraft.

Utbruddet av coronaviruset i Norge og internasjonalt har gitt et tilbakeslag i verdensøkonomien. Det påvirker i stor grad norsk næringslivs evne til å utvikle og opprettholde konkurransekraftig og lønnsom drift. Viktige markeder og verdikjeder for de fleste norske bedrifter er berørt, og et økende antall sektorer og bransjer er særlig hardt rammet. Omstillingen, innovasjonsaktivitetene og kompetansehevingen stopper opp fordi bedriftene rammes av omsetningssvikt. Da er det fare for at vi blir langt dårligere stilt og kommer saktere i gang når koronakrisen er over.

Næringslivets behov for tilgang på kapital og likviditetstilførsel er kritisk, og regjeringen har annonsert et bredt sett med tiltak for å bistå næringslivet i denne situasjonen. Styret viser til at situasjonen er til dels uoversiktlig akkurat nå med hensyn til hva dette vil innebære for Innovasjon Norges aktiviteter. Erfaringer fra finanskrisen i 2009 viste at det ble en vesentlig økning i etterspørsel etter selskapets tjenester i alle deler av landet – med et tyngdepunkt i finansieringstjenester. Krisen som nå oppstår, vil kunne utløse nye oppgaver og roller for Innovasjon Norge i månedene som kommer. Samtidig erfares at ledig kapasitet i næringslivet kan utnyttes til å sette fart på bedriftenes innovasjonsarbeid med å ta i bruk ny teknologi, noe virksomhetene ofte ellers kan ha begrenset kapasitet til å gjøre.

FORMÅLET MED INNOVASJON NORGE

Innovasjon Norges formål er å være statens og fylkeskommunenes virkemiddel for å realisere verdiskapende næringsutvikling i hele landet. Hovedmålet med Innovasjon Norge er at selskapet skal utløse bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsom næringsutvikling og ulike regioners næringsmessige muligheter. Dette skal nås gjennom delmålene flere gode gründere, flere vekstkraftige bedrifter og flere innovative næringsmiljøer.

Innovasjon Norge ble etablert gjennom en sammenslåing av Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (SND), Norges Eksportråd, Norges Turistråd og Statens veiledningskontor for oppfinnere. Bakgrunnen var et ønske om å rydde opp i virkemiddelapparatet for innovasjon og næringsutvikling.

Gjennom Innovasjon Norges kontorer i alle landets fylker og i 29 land, har næringslivet én dør inn til virkemiddelapparatet. Der møter de en organisasjon som binder sammen det lokale, det regionale, det nasjonale og det internasjonale på ett og samme sted. Dermed kjenner våre medarbeidere bedriftene og deres utfordringer og rammebetingelser i Norge, og mulighetene i de markedene som er viktigst for norsk næringsliv.

For de små og mellomstore bedriftene er Innovasjon Norge en sparringpartner som byr på kompetanse, nettverk og kapital. Næringslivet kan bruke sin tid til å utvikle nye produkter og tjenester, ikke på å skrive søknader. De trenger ikke kjenne til de ulike tjenestene. Innovasjon Norges rådgivere skal se mulighetene og utfordringene og fortelle bedriftene hvilke ordninger som kan være til hjelp for dem. Dersom Innovasjon Norge ikke kan bistå, skal rådgiverne sette bedriftene i kontakt med de andre private og offentlige aktørene som kan gjøre det. På den måten bygger Innovasjon Norge broer mellom kompetansemiljøer, virkemiddelaktører og investorer.

Innovasjon Norge mottok i 2019 bevilgninger og oppdrag formulert i oppdragsbrev fra Nærings- og fiskeridepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Klima- og miljødepartementet, Kunnskapsdepartementet, Kulturdepartementet, Utenriksdepartementet, Samferdselsdepartementet, fylkeskommunene, fylkesmennene og andre offentlige aktører. Med utgangspunkt i statsbudsjettet gir oppdragsbrevene en samlet oversikt over oppdragsgivernes forventninger og krav til Innovasjon Norges virksomhet. Brevene gir videre oversikt over Innovasjon Norges bevilgningsrammer og føringer knyttet til satsinger, programmer og tjenester. Innovasjon Norge tilbyr finansierings-, rådgivnings-, kompetanse-, nettverks- og profileringstjenester.

Målstrukturen til Innovasjon Norge er felles for alle selskapets oppdragsgivere og ligger til grunn for alle oppdrag som gis selskapet. Målstrukturen er overordnet øvrige føringer og styringssignaler. Dette gjelder også føringer i oppdrag knyttet til satsinger på særskilte sektorer og målgrupper.

For å vurdere Innovasjon Norges bidrag til hovedmål og delmål er det etablert et mål- og resultatstyringssystem¹ (MRS) som, sammen med evalueringer og andre støttende analyser, gir selskapet, oppdragsgivere, eiere og andre interessenter relevant styringsinformasjon om selskapets virksomhet og måloppnåelse.

Hovedmålet og delmålene ligger til grunn for styringsdialogen mellom eiere, oppdragsgivere og Innovasjon Norge. Innovasjon Norges virksomhet og prioriteringer skal være i tråd med denne målstrukturen.

LEVERANSER OG EFFEKTER I 2019

I 2019 har Innovasjon Norge videreført sin innsats for å omstille norsk økonomi og utvikle et mer allsidig og bærekraftig næringsliv. Selskapets hovedfokus har vært å legge til rette for at flere norske bedrifter kan utnytte potensialet i ny teknologi, eksportere varer og tjenester, og dra nytte av EUs nye portefølje av innovasjonsvirkemidler.

Til sammen 4,1 milliarder kroner ble bevilget til Innovasjon Norge av Stortinget og fylkestingene. Sammen med låneordningene, bidro Innovasjon Norge i 2019 med 6,7 milliarder kroner til næringslivet. Dette omfattet lån, tilskudd, rådgivning, profilering og nettverk gjennom Innovasjon Norges ulike tjenester. Midler bevilget fra Innovasjon Norge gikk til investeringer i næringslivet på til sammen 17,9 milliarder kroner.

Ni av ti bedrifter oppgir at Innovasjon Norges bidrag i høy eller middels grad har vært utslagsgivende for at deres prosjekt ble satt i gang. Det betyr at én krone fra Innovasjon Norge i form av kapital eller rådgivning matches av 1,7 kroner i egenfinansiering eller finansiering fra andre finansieringskilder til utviklingsprosjekter og investeringer. I tillegg utløser Innovasjon Norge som sparringpartner også mange andre innovasjons- og internasjonaliseringsaktiviteter gjennom å tilføre kompetanse og nettverk.

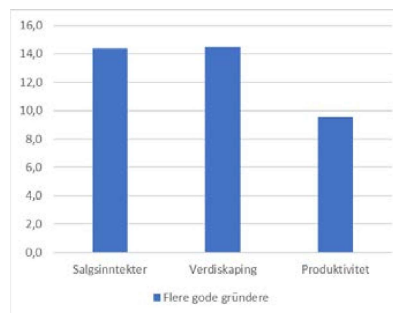
Tallene for 2019 fra Samfunnsøkonomisk Analyse AS (SØA) indikerer at effekten av støtte fra Innovasjon Norge holder seg på et høyt nivå. Bedrifter som har fått støtte fra Innovasjon Norge har en årlig mervest på alle de tre effektindikatorne over en treårsperiode sammenlignet med kontrollgruppen: en årlig mervest i salgsinntekter på 9,0 prosentpoeng (2018: 8,7), en årlig mervest i verdiskaping på 8,3 prosentpoeng (2018: 6,6) og en årlig mervest i produktivitet på 4,0 prosentpoeng (2018: 2,2).

Effektanalyser viser at kapital sammen med kompetanse gir bedre resultater for kundene over tid. Innovasjon Norge vil derfor øke innsatsen på oppfølging og rådgiving for å styrke måloppnåelsen innen de tre delmålene.

¹ For mer informasjon vises til metodedokument på [innovasjon norge.no](https://www.innovasjon norge.no)

- Flere gode gründere

Innovasjon Norge ga i 2019 tilsagn for 1,6 mrd kroner innenfor delmålet flere gode gründere. I tillegg kommer verdien av Innovasjon Norges rådgivnings-, kompetanse-, nettverks- og profileringstjenester.

Årets undersøkelse viser at disse kundene i gjennomsnitt har en årlig mervekst i salgsinntekter på 14,4 prosentpoeng mer enn sammenliknbare bedrifter uten støtte. Tilsvarende tall for verdiskaping er 14,5 prosentpoeng, for produktivitet 9,6 prosentpoeng og for antall årsverk 4,9 prosentpoeng.

Tilgang til ulike former for finansiering i kombinasjon med kompetanse er viktig for unge innovative selskaper for at de skal overleve livsløpet fra kommersialisering til skalering og vekst. 652 selskaper mottok etablerertilskudd for til sammen 184,4 millioner kroner. Med disse midlene kan gründere undersøke om det finnes et betalende marked, utvikle og lansere løsningen sin i markedet. 127 gründerbedrifter mottok oppstartlån på til sammen 199,2 millioner kroner. Oppstartlånet gir gründerbedrifter kapital å bygge selskapet videre, skalere og vokse. Gründerbedrifter benytter seg i økende grad av Innovasjon Norges øvrige finansieringsvirkemidler, særlig Miljøteknologiordningen, Innovasjonskontrakter og risikolån.

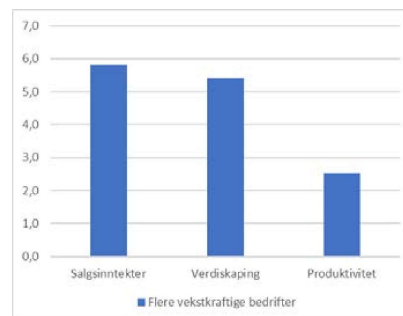
Preså Korn- og såkornkapital har vært viktig kapitalvirkemidler for å mobilisere flere tidligfase-investeringer og kapital som kan matches med Innovasjon Norge og andre statlige virkemidler.

Styret merker seg at norske gründere uttrykker at innsatsen i større grad må rettes mot skalering og internasjonalisering, og at de i økende grad vil bidra til å løse globale samfunnsutfordringer der Norge har konkurransefortrinn og potensial.

- Flere vekstkraftige bedrifter

Innovasjon Norge ga i 2019 tilsagn for 3,2 mrd. kroner innenfor delmålet flere vekstkraftige bedrifter (bedrifter eldre enn tre år). I tillegg kommer tilsagn til landbruket og verdien av Innovasjon Norges rådgivnings-, kompetanse-, nettverks- og profileringstjenester.

Årets undersøkelse viser at bedrifter innen denne kategorien som mottar støtte fra Innovasjon Norge har større vekst både i salgsinntekter (5,8 prosentpoeng), verdiskaping (5,4 prosentpoeng) og produktivitet (2,5 prosentpoeng), sammenlignet med tilsvarende bedrifter som ikke er benytter Innovasjon Norge tjenester. Det samme gjelder for vekst i antall årsverk.

Omstillingen av norsk økonomi er avhengig av at flere bedrifter vokser og lykkes i den internasjonale konkurransen – enten denne er på hjemmemarkedet (import) eller på internasjonale eksportmarkeder. Innovasjon Norge bidrar med vekstfinansiering og kobling til kompetanse og nettverk både i Norge og eksportmarkedene, for å møte behovene til innovative selskaper med vekstambisjoner.

På landsbasis eksporterer under fem prosent av foretakene. En analyse fra Oxford Research viser at en av fire bedrifter Innovasjon Norge jobber med, eksporterer eller har umiddelbare planer om å eksportere. To av tre bedrifter oppgir at tjenestene de fikk fra Innovasjon Norge bidro til at de kom i gang med internasjonalisering. Bedrifter som har fått internasjonal markedsrådgivning fra Innovasjon

Norges utekontorer har 8 prosentpoeng høyere vekst i omsetning og 4 prosentpoeng høyere vekst i verdiskaping enn sammenliknbare bedrifter som ikke har benyttet seg av tilbudet, viser kundeeffektundersøkelsen.

Styret viser til at det er et økt behov for eksportrettede virkemidler i Norge. Eksport starter hjemme. Skal bedriftene lykkes er det avgjørende at Innovasjon Norge jobber i partnerskap ute og hjemme, og har det koordinerende ansvaret for det nasjonale arbeidet med eksportrådgivning og handelsfremme.

EUs programmer blir en stadig viktigere døråpner både til internasjonale markeder, kompetanse og finansiering for vekst. EUs kommende program Horisont Europa rettes mer mot innovasjon enn tidligere programmer. Mange norske bedrifter tar bærekraft og samfunnsutfordringer på alvor, og utvikler banebrytende innovasjoner med høy risiko og potensial til å skape nye markeder. Siden 2014 har norske bedrifter konkurrert seg til mer enn 2,7 milliarder kroner fra EUs ordninger og lykkes dermed svært godt. I 2019 hentet 38 norske SMB-er til sammen nærmere 300 millioner kroner fra EUs nyopprettede innovasjonsråd, EIC.

Innovasjon Norge erfarte et markant fall i etterspørselen etter finansiering i annet halvår 2019. Nye tilsagn i 2019 var 700 mill. kroner lavere enn i 2018, en nedgang på 10 prosent. Mye av nedgangen kom i lavrisikolåneordningen og var relatert til lavere utlån til fiskerinæringen. Samtidig deltok vi i færre prosjekter med lån større enn 50 mill. kroner i 2019. Vi ser en parallell utvikling i bankenes utlånsstatistikk (SSB) hvor utlånene til de delene av industrien som ikke er råvarebasert, skipsbygging og IKT, også går ned i bankenes utlånsmasse mot slutten av 2019. Det antas at økende usikkerhet rundt de globale markedsutsiktene og teknologiskift kan være faktorer som slår ut i fallende investeringsvilje, særlig i de mest konkurranseutsatte delene av norsk næringsliv. Styret har bedt administrasjonen gjøre en analyse av låneetterspørselen og vil tidlig i 2020 se nærmere på årsakene .

Gjennom ordningen med Innovasjonspartnerskap legger Innovasjon Norge til rette for etterspørselsdrevet innovasjon der innovative gründere og vekstbedrifter kommer i posisjon til å utvikle og levere nye løsninger til store, offentlige markeder. Pilot T- og Pilot E-ordningene er også gode eksempler på denne dreiningen; her settes konsortier og løsningsgrupperinger sammen for å løse store, konkrete samfunnsbehov knyttet til blant annet klima, miljø og samferdsel. Per desember 2019 er 14 prosjekter i full drift under ordningen, hvorav fem prosjekter startet opp i 2019. 60 offentlige aktører er involvert i prosjektene og 500 bedrifter har deltatt i aktivitetene. Det kommer hele samfunnet og oss som innbyggere til gode.

- Flere innovative næringsmiljøer

Innovasjon Norge ga i 2019 tilsagn for 243 mill. kroner innenfor delmålet flere innovative næringsmiljøer. Dette omfatter nettverksvirkemidler til utviklingsprosjekter innenfor klyngeprogrammet Norwegian Innovation Clusters , bedriftsnettverk og et kompetansesenter for regional omstilling. Ved utgangen av 2019 var det 35 klynger innenfor klyngeprogrammet.

Disse virkemidlene bidrar på en effektiv måte til samarbeidsorientert utvikling hos et stort antall bedrifter. Slike utviklingsprosjekter har positiv effekt på innovasjon og verdiskaping. Innovasjon Norges virkemidler har som formål å legge til rette for at disse grupperingene av aktører oppnår positive effekter som de ikke får til alene.

For bedrifter som deltar i nettverk og klyngemiljøer viser kundeeffektundersøkelsen betydelige vekst de tre første årene, både for salgsinntekter (13,9 pp), verdiskaping (9,6 pp), produktivitet (2,4 pp) og antall årsverk (3,3 pp), sammenlignet med tilsvarende bedrifter som ikke er benytter Innovasjon Norges tjenester. I tillegg ser det ut til at deltakere i slike nettverk er bedre til å samarbeide og benytte andre typer virkemidler for forskning og innovasjon, inklusive EU-virkemidler.

Det er krevende å måle effekter av Innovasjon Norges samlede aktiviteter. Styret er godt fornøyd med at Innovasjon Norge har lagt vekt på å utforske, tilegne seg og kommunisere ny kunnskap om hvilke tjenester og ordninger som gir best effekt i nærings- og innovasjonspolitikken. Samtidig erkjenner styret at dette er et arbeid som er i kontinuerlig utvikling, da bidrag fra Innovasjon Norge er ett av flere virkemidler som spiller inn i langtidsutviklingen av et oppstarts- og vekstselskap.

Til sammen gir evalueringer, utredninger, analyser og effektmålinger viktig styringsinformasjon og et kunnskapsgrunnlag for videreutvikling av selskapet. Styret er opptatt av at selskapet fortsetter dette arbeidet og kommuniserer læringen til eiere, oppdragsgivere og andre interessenter.

SÆRSKILTE TEMAER I 2019

Styret har i 2019, sammen med ny administrerende direktør, pekt ut en **ny strategisk retning** for Innovasjon Norge for perioden 2020-2025. Sammen med en enklere organisering gjennom tre kunderettete divisjoner, vil Innovasjon Norge være godt rustet til å møte nye og endrede behov.

Rapportene fra **Regjeringens helhetlige gjennomgang av de næringsrettede virkemidlene** har vært gjenstand for en rekke diskusjoner i styret gjennom hele 2019. Styret mener kundevennlighet og effektivitet må være førende for endringer og har støttet forslag til konsolidering av virkemiddelaktører.

Innovasjon Norge arbeider for å gjøre organisasjonen i stand til å levere på den digitale transformasjonen. Styret sluttet seg til å sette i gang et **digitalt taktskifte** der utvikling av medarbeidere, kompetanse, organisasjonsdesign og kultur må skje parallelt for å lykkes. Et fremtidsrettet virkemiddelapparat må innebære en forenklet tilgang for norske bedrifter til Innovasjon Norges tjenester og kjernekompetanse.

Styret ser at arbeidet innen **Horisont 2020** har gitt resultater. Innovasjon Norge har vært opptatt av å skape en enklest mulig vei for norsk næringsliv til europeiske virkemidler. I 2019 mottok norske bedrifter nærmere 300 millioner kroner fra EIC, og med det var returen dobbelt så høy som det nasjonale målet på 2 prosent. Også klyngene har hentet betydelig prosjektfinsiering, med støtte fra Innovasjon Norges regionale EU-rådgivere og finansiering av EU-rådgivere i klyngene.

Innovasjon Norge er en **innovasjonspolitisk rådgiver** for eiere og oppdragsgivere. Denne rollen kan deles i fire: Innovasjon Norge har en lyttepostfunksjon i markedene nasjonalt og internasjonalt, og formidler denne kunnskapen tilbake til selskapet og eierne. Innovasjon Norge skal evaluere og måle effekter av tjenestene og programmene og sikre at de virker. Videre skal organisasjonen fremme innspill som kan bidra til økt måloppnåelse til oppdragsgiverne. Selskapet skal også fremme debatt om innovasjonspolitikk i det offentlige ordskiftet. Styret har vært opptatt av at Innovasjon Norge i 2019 videreførte arbeidet med å styrke funksjonen som innovasjonspolitisk rådgiver overfor myndighetene. Selskapets utøvelse av rollen som innovasjonspolitisk rådgiver ble evaluert i 2018, og anbefalingene fra evalueringen har blitt fulgt opp gjennom systematisk å styrke lyttepostfunksjonen, bli mer datadrevne og gjennomføre flere analyser internt basert på egne data. Innovasjon Norge har inngått nye, langsiktige samarbeid med akademien for å sikre kunnskapsbaserte råd i innovasjonspolitikken.

Styret følger selskapets drift løpende gjennom året med vekt på **måloppnåelse, effektiv drift** og ansvarlig forvaltning av fellesskapets midler. Selskapets kostnadsutvikling er krevende å lese ut av årsregnskapet fordi kostnadene omfatter både leveransekostnader, kunderettete aktiviteter og prosjekter. Administrasjonen utarbeider derfor driftsindikatorer som gir styret og oppdragsgiverne informasjon om utviklingen i selskapets kostnadseffektivitet. Kostnadseffektivitet i Innovasjon Norge er forholdet mellom hva vi leverer (kroner) og kostnadene ved å levere. Selskapets

kostnadseffektivitet må sees i sammenheng med oppnådde effekter i norsk næringsliv (formålseffektivitet). Målet er ikke isolert sett å ha lav kostnadsandel, men en riktig kostnadsandel gitt de målgrupper, prioriteringer og virkemiddel som er nødvendige for å oppnå størst formålseffekt.

Styret er innforstått med at Innovasjon Norge, med sitt brede mandat, desentrale organisering, internasjonale tilstedeværelse og brede tjenestespekter, vil ha kostnadselementer som øvrige virkemiddelaktører ikke har. Samtidig arbeides det godt med å digitalisere ulike deler av organisasjonen for å forenkle kundenes tilgang til det offentlige tjenestetilbudet, noe som vil gi effektivitetsgevinster i årene fremover. Styret vil i 2020 se nærmere på selskapets kostnadsstruktur og fremtidig kostnadseffektivitet i lys av de forslagene som fremmes i regjeringens helhetlige gjennomgang av de næringsrettede virkemidlene.

REDEGJØRELSE FOR ÅRSREGNSKAPET

Årsresultatet for 2019 ble 140 millioner kroner mot 208 millioner kroner for 2018. Resultat før tap, ble 184 millioner kroner i 2019, mot 231 millioner i 2018.

Netto renteinntekter utgjorde 437 millioner kroner i 2019 mot 415 millioner kroner året før. Økningen i netto renteinntekter på 22 millioner kroner skyldes endringer i sammensetningen i utlånsporteføljen, men også noe høyere rentemargin. Utbytte og gevinst/tap på verdipapirer viser en gevinst på 0,4 millioner kroner i 2019 mot et tap på 5 millioner kroner i 2018. Netto gevinst skyldes i hovedsak reduksjon i nedskrivning av aksjer i investeringsfond for Nordvest-Russland og Øst-Europa.

Sum driftsinntekter er 1 297 millioner kroner mot 1 279 millioner kroner i 2018. Netto økning på 18 millioner kroner skyldes en økning i offentlige inntekter med 27 millioner kroner, en reduksjon i eksterne inntekter med 21 millioner kroner og økning i diverse driftsinntekter på 12 millioner kroner. Økningen i offentlige inntekter er en følge av at det inntektsføres i forhold til sum driftskostnader som ikke dekkes av eksterne inntekter og diverse driftsinntekter. Reduksjonen i eksterne inntekter skyldes i hovedsak mindre interesse fra reiselivsnæringen. Økningen i diverse driftsinntekter skyldes i hovedsak at vi i 2019 har et netto valutatap på 2 millioner kroner mot at vi i 2018 hadde et netto valutatap på 11 millioner kroner.

Driftskostnadene er 1 550 millioner kroner mot 1 459 millioner kroner i 2018, en økning på 91 millioner kroner. Lønns- og personalkostnadene er 776 millioner kroner i 2019 mot 723 millioner kroner i 2018. Økningen på 53 millioner kroner skyldes i hovedsak lønnsoppgjøret for 2019 og økning i antall årsverk fra 699 ved utgangen av 2018 til 751 ved utgangen av 2019. Avskrivninger har økt med 29 millioner kroner sammenlignet med 2018. Dette skyldes i hovedsak meravskrivninger på immaterielle eiendeler som følge av endringer i avskrivningsplanen for disse investeringene, jfr. note 10. Direkte prosjektkostnader og andre driftskostnader er omtrent på nivå med fjoråret.

Det har over tid vært gode driftsbetingelser for lånekundene og dette har gitt seg utslag i lave tap på utlån. Netto tap på utlån utgjør 44 millioner kroner mot 23 millioner kroner i 2018. Netto tap skyldes i hovedsak økning i individuelle nedskrivninger på lavrisikordningen. Det påregnes normalt årlige tap på lavrisikolån tilsvarende 0,5 prosent av porteføljen. For 2019 utgjorde tapsprosenten 0,3 prosent av porteføljen.

Tap på utlån knyttet til Innovasjon Norges risikolåneordninger og såkornfondene dekkes av tapsfond, og har dermed ikke resultatmessig effekt for Innovasjon Norge. Tap på utlån for risikolån og garantiordningene var i 2019 157 millioner kroner, mot 36,5 millioner kroner i 2018. Denne utlånsvirksomheten er forutsatt å innebære høyere risikoprofil enn lavrisikolåneordningen, og tap over tid på nær 5 prosent av porteføljen per år. Tapene utgjorde 3,4 prosent i 2019 (1 prosent i 2018)

av porteføljen.

Såkornfondene har tilnærmet ingen tap i 2019, mot tap på 29 millioner kroner i 2018. Lånene ble innvilget i perioden 2006 til 2008. Tapsutviklingen er nært knyttet til konjunktursituasjonen.

Kontantstrømmen viser at det årlig går store brutto inn- og utbetalinger gjennom Innovasjon Norge. Dette skyldes særlig at en stor del av innlånene for lånevirkksomheten refinansieres ca. hver tredje måned. Netto likviditet er økt med 211 millioner kroner, sammenlignet med en økning på 129 millioner kroner i 2018.

Innovasjon Norges balanse ved utgangen av året var 26,4 milliarder kroner, noe som er 0,3 milliarder kroner mer enn i 2018 (26,1 milliarder kroner). Av dette utgjør netto utlån 18,5 milliarder kroner per 31.12.2019 (18,6 milliarder kroner per 31.12.2018). Det er i 2019 utbetalt 3,0 milliarder kroner i nye utlån (3,4 milliarder kroner i 2018) og 2,8 milliarder kroner i tilskudd (2,7 milliarder kroner i 2018).

Selskapet har ikke hatt utgifter eller investeringer knyttet til forskning og utvikling i løpet av 2019. Det gjennomføres eksterne evalueringer og analyser av selskapets aktiviteter og virkemiddelbruk. Kunnskapen fra disse benyttes i selskapets utvikling av tjenestetilbud, organisasjon og arbeidsprosesser.

RISIKOSTYRING

Selskapet gjennomfører årlige vurderinger av forhold som er viktige for å nå målene om flere gode gründere, flere vekstkraftige bedrifter og flere innovative næringsmiljøer. Innovasjon Norge står overfor en rekke risikoer fra eksterne faktorer knyttet til politiske, økonomiske eller teknologiske forhold og interne faktorer knyttet til medarbeidere, ledelse, systemer og prosesser. Risikouniverset inneholder: strategisk risiko, finansiell risiko og operasjonell risiko.

Strategisk risiko

Strategisk risiko omfatter forhold som er viktige for Innovasjon Norges langsiktige måloppnåelse knyttet til formål, delmål og oppdragsgivernes prioriteringer. Selskapet gjennomfører vurderinger av forhold som er viktige for selskapets måloppnåelse på overordnet nivå. Dersom det skjer betydelige endringer i norsk økonomi, oppdragssituasjonen for selskapet eller selskapet har betydelige avvik i tertialvis rapportering av måloppnåelse, vil det gjennomføres ekstraordinære risikovurderinger. Ved behov gjennomføres risikovurderinger av kritiske funksjoner og avgrensede områder på lavere nivå.

Finansiell risiko

Den finansielle risikoen omfatter i hovedsak valuta-, likviditets-, kreditt- og renterisiko.

Valutarisiko. Innovasjon Norge har inntekter og kostnader i valuta. Valutarisiko knyttet til oppgjør av kostnader balanseres i hovedsak opp ved at selskapet har bankkonti i valutaer for de vesentligste valutaene man handler i.

Likviditetsrisiko. Likviditetsrisiko er den risiko som er knyttet til Innovasjon Norges mulighet til å finansiere økning i utlån og låntakers evne til å gjøre opp for sine forpliktelser ved forfall. Størrelsen på innlån og utlån styres gjennom oppdragsbrev fra Nærings- og fiskeridepartementet. Likviditetsrisikoen er dermed minimal.

Kredittrisiko. Kredittrisiko er finansiell risiko knyttet til utlånsvirkksomheten og er en vesentlig risikotype i Innovasjon Norge. Utviklingen i låneporteføljen rapporteres til styret hvert tertial. Oppstår det vesentlige negative avvik i forhold til målene, foretas en justering av risikoprofil. Gjennomgang av de største låneengasjementene gjøres særskilt en gang i året. Hvert år, i

forbindelse med regnskapsavleggelsen, gjennomgås alle vesentlige engasjementer og engasjementer med tapshendelse.

Lavrisikolånene gis på markedsmessige betingelser. Risiko i de enkelte prosjektene som finansieres skal være moderat. Risiko begrenses dermed ved relativt høye krav til sikkerhetsstillelse. Utover risiko på enkeltengasjementer er det strukturell risiko knyttet til den bransjemessige fordelingen av utlånsporteføljen, som avviker fra det som er vanlig for næringslivsporteføljer i banker. Vel 40 prosent er finansiering av fiskebåter, mens porteføljen for øvrig er omtrent likt fordelt mellom landbruk, industri og forretningsmessig tjenesteyting.

Innovasjons- og risikolån er en låneform som i hovedsak skal bidra til å dekke små og mellomstore bedrifters behov for risikoavlastning i prosjekter. Disse lånene ytes med moderate krav til sikkerhetsstillelse, men det forutsettes at kundens betjeningsevne er vurdert å være tilfredsstillende. Risikoen i denne type lån er relativt høy.

Lån til såkornfondsselskaper er gitt som ansvarlige lån som matcher privat egen- og lånekapital. Lånene har høy risikoprofil.

Det er etablert tapsfond for innovasjons- og risikolån og garantier, samt for lån til såkornfondsselskaper. Målet med tapsfond er å gjøre Innovasjon Norge i stand til å avlaste risiko i innovative prosjekter med vekstpotensial, og derved bidra til å realisere flere lønnsomme prosjekter som det ellers vil være vanskelig å finne tilstrekkelig risikovilje for i markedet. For en mindre andel av denne låneporteføljen deler European Investment Fund (EIF) tapsrisikoen med Innovasjon Norge på 50/50-basis.

Renterisiko. Renterisikoen styres og reduseres gjennom en tilpasning av utlånsvilkårene til vilkårene på innlånsiden. Innlånene skal motsvare utlånene, samt sørge for nødvendig likviditet for å operere låneordningene. Innlånene avspeiler renteprofilen på utlånsmassen.

Operasjonell risiko

I operasjonell risiko ligger de potensielle tapskildene som er knyttet til den løpende driften av Innovasjon Norge. Dette er for eksempel svikt i rutiner, svikt i datasystemer, kompetansesvikt og tillitsbrudd hos ansatte. Internkontroll er et viktig hjelpemiddel for å redusere den operasjonelle risikoen.

Selskapets styrende dokumenter er samlet og tilgjengeliggjort i en egen database. Innovasjon Norge har beredskapsplaner og gjennomfører jevnlige øvelser. En egen compliance-funksjon bidrar til at selskapet reduserer risikoen for å pådra seg offentlige sanksjoner, økonomiske tap eller tap av omdømme som følge av at eksternt og internt regelverk ikke etterleves.

FORTSATT DRIFT

Årsregnskapet er utarbeidet under forutsetning av fortsatt drift. Regnskapet gir et rettviseende bilde av selskapets eiendeler, gjeld og resultat. Det har ikke inntruffet forhold etter regnskapsårets utgang som er av betydning ved bedømmelsen av selskapet og som ikke fremkommer av årsregnskapet med tilhørende noter.

ARBEIDSMILJØ

Et godt partssamarbeid er en forutsetning for å lykkes med IA-arbeidet, og i Innovasjon Norge har både ledelse, tillitsvalgte og verneombud viktige roller i dette arbeidet. Virksomheten er tilknyttet bedriftshelsetjeneste både ved hovedkontoret, regionkontorene og de fleste av våre kontorer i utlandet. Det er etablert egne samarbeids- og arbeidsmiljøutvalg ved region kontorene i Norge. Det

er besluttet å etablere et system med verneombud utland som skal omfatte alle IN sine kontorer. Et internkontrollsystem for helse, miljø og sikkerhet er integrert i den totale kvalitetssikringen i organisasjonen og gode varslingsrutiner er etablert.

Sykefraværet for 2019 var på 4,49 prosent, mot 4,39 prosent i 2018. Til sammenligning var sykefraværet i offentlig administrasjon og forsvar, og trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning 4,4 prosent i tredje kvartal 2019. Det er ikke innrapportert noen skader i 2019.

Ansatt-turnover i 2019 er på totalt 8,1 prosent (inkludert vikarer, ansatte på engasjement og pensjonister).

99 nye medarbeidere er rekruttert eksternt, 77 av dem er faste stillinger. Selskapet har gjennomført 46 interne rekrutteringer.

Medarbeiderundersøkelsen 2019 ble gjennomført i første del av april, resultatene fremlagt i midten av mai, og oppfølging av resultatene i hver avdeling fram mot sommerferien. Den totale svarprosenten på undersøkelsen var 81 prosent.

Undersøkelsen er utarbeidet av Difi, og gir benchmark mot 35 000 offentlige ansatte. Hovedtrekk i undersøkelsen:

- Innovasjon Norge er en engasjerende arbeidsplass med god gjennomføringsevne
- Medarbeiderne motiveres av samfunnsoppdraget og er stolte over å jobbe i Innovasjon Norge
- Hele 8 av 10 av medarbeiderne har et høyt engasjement i jobben, mens 65 prosent av de ansatte mener at gjennomføringsevnen er høy. Det er fremgang på flere temaer fra forrige undersøkelse i 2018, og kollegastøtte er temaet med høyest skår. Støttende ledelse, utvikling og rolleklarhet er de tydeligste styrkene. Støttende ledelse er blant temaene som kommer høyt ut. Det gjør også spørsmålet om tillit til nærmeste personalleder.
- De ansatte mener også at de har godt avklarte roller og at de leverer god kvalitet i enhetene. I tillegg opplever de ansatte at deres egen utvikling er god.
- De laveste resultatene finner man på utnyttelse av digitale løsninger og intern informasjon.

Innovasjon Norge vurderes som en attraktiv arbeidsplass, både av egne medarbeidere og mulige jobbsøkere. For fjerde året på rad er Innovasjon Norge stemt frem som den mest attraktive arbeidsgiveren av yrkesaktive med økonomiutdanning i en undersøkelse fra Universum.

LIKESTILLING, MANGFOLD OG DISKRIMINERING

Likestilling og mangfold er implementert i selskapets rutiner og retningslinjer. Bevissthet rundt dette skal inngå som en naturlig del i måten selskapet jobber på. Innovasjon Norge kartlegger tiltak og retningslinjer i tråd med regjeringens inkluderingsdugnad, og planlegger et systematisk samarbeid med NAV for å oppnå 5 prosent-målet. Innovasjon Norge balanserer begreper i stillingsannonser når det gjelder krav til kompetanse, erfaring og mangfold for å sikre et bredt kandidattilfang blant aktuelle søkere.

Styret består av 11 medlemmer, hvorav fem kvinner og seks menn. Ved utgangen av 2019 var andelen kvinner i toppledergruppen seks av elleve (55 prosent).

Kvinneandelen i Innovasjon Norge var 57 prosent ved utgangen av 2019. Kvinneandelen av de nyansatte i løpet av 2019 var 56 prosent.

Kvinnefordeling på stillingsnivå:

Stillingskategori	2019	2018	2017
Direktør	65 %	63 %	52 %
Advokat	43 %	43 %	50 %
Avdelingsleder	58 %	56 %	49 %
Spesialrådgiver	37 %	38 %	36 %
Seniorrådgiver	56 %	53 %	50 %
Rådgiver	74 %	75 %	79 %
Konsulent	77 %	79 %	83 %

Lønnsforholdet mellom kvinner og menn; hele IN:

Stillingsnivå	Forskjell i gjennomsnittlig grunnlønn (kvinner/menn)		
	2019	2018	2017
Direktør	- 4,6 %	-7,7 %	-2,44 %
Avdelingsleder	- 2,1 %	-0,5 %	-3,81 %
Spesialrådgiver	0,2 %	-0,7 %	-3,73 %
Seniorrådgiver	- 4,9 %	-5,6 %	-2,75 %
Rådgiver	- 1,5 %	-2,0 %	-2,83 %
Konsulent	1 % **	Ikke tilgjengelig*	Ikke tilgjengelig*

*Færre enn 4 ansatte i utvalget

** Kun inkludert ansatte i Norge

Tabellen viser forskjellen mellom kvinners og menns snittlønn. Resultatet her tilsier at kvinners gjennomsnittslønn ligger noe under menns gjennomsnittslønn i stillinger på samme nivå.

Innovasjon Norge har en aktiv og bevisst holdning til likelønn i forbindelse med nyansettelser og intern mobilitet, som er et viktig verktøy gitt virksomhetens grad av mobilitet. Generelt er vi bevisst forskjellene i lønn på det enkelte stillingsnivå, og jobber aktivt med å sikre prinsippet om likelønn.

Av 764 ansatte per 31.12.2019 arbeider 30 deltid. Av disse er 80 prosent kvinner.

Selskapet følger retningslinjer for ansettelsesvilkår for ledere i statlige foretak og selskaper. Innovasjon Norge har en mangfoldserklæring i alle stillingsutlysninger som vektlegger at rekrutteringen skal sikre et mangfold med hensyn til kjønn, alder og kulturell bakgrunn. Innovasjon Norge har en generell tilrettelegging for dette mangfoldet.

INTERN OMSTILLING OG ORGANISERING

Håkon Haugli tiltrådte som administrerende direktør i mai 2019.

Innovasjon Norge har i 2019 gjennomført en omorganisering. Omorganiseringen har medført endringer i struktur og i krav til prosesser, samhandling, kultur og ledelse. Den nye organisasjonen består av tre kundedivisjoner og fire staber. Hver av disse er ledet av en divisjons- eller stabsdirektør. Administrerende direktør, sammen med disse, utgjør Innovasjon Norges ledergruppe. Ny organisering er gjeldende fra årsskiftet 2019/2020, og medfører en reduksjon i antall ledere fra 13 til 8 i selskapets ledergruppe.

Samtidig er Innovasjon Norge inne i en digital transformasjon hvor det i 2019 er gjort et betydelig taktskifte i digitaliseringsarbeidet. Selskapet legger stor vekt på å vri kostnader til utvikling av og øke kompetanse på bruk av digitale verktøy, for å kunne møte våre kunders endrede behov, øke vår relevans og redusere kostnader. Vi styrker også vår regionale rolle med større analysekapasitet på

regionkontorene for å gi mer og bedre kunnskapsbasert råd i møte med regionene, næringslivet og fylkeskommunene.

Selskapet har flyttet hele sin applikasjonsportefølje til sky, lansert delingsplattform og felles informasjonsmodell for tjenester til alle ansatte. Det er lansert nye nettsider, og viktige systemer for kunde- og saksbehandling er forenklet. Innovasjon Norge har som en av de første virksomheter i offentlig sektor, flyttet alle løsninger til sky. Dette er en viktig forutsetning for å realisere selskapets videre ambisjoner om digital transformasjon i årene som kommer.

YTRE MILJØ

Virksomheten har ikke bidratt til forurensning av det ytre miljø utover det som er naturlig for denne type virksomhet. Hovedkontoret og distriktskontorene er sertifisert som «Miljøfyrtårn».

REDEGJØRELSE OM SAMFUNNSANSVAR

Innovasjon Norge arbeider aktivt for å styrke ivaretagelsen av samfunnsansvar, både internt i selskapet og blant selskapets kunder gjennom rådgivning og krav.

Innovasjon Norges forventninger og krav til egne ansatte, tillitsvalgte og konsulenter som utfører tjenester for selskapet, er beskrevet i selskapets etiske retningslinjer og antikorrupsjonspolicy. De etiske retningslinjene inneholder også et eget kapittel om forretningsetikk der det understrekes at etikk og samfunnsansvar skal inngå i vurderingskriteriene ved bruk av tjenester, for valg av samarbeidspartnere og leverandører. Innovasjon Norges samfunnsansvarsarbeid og etiske rammeverk er også et eget punkt i selskapets prosedyre for opplæring av nyansatte. Innovasjon Norge har også utdypende retningslinjer for blant annet habilitet, adgangen til å inneha tillitsverv og bierverv, samt regler for eierskap og handel med verdipapirer.

Som en del av arbeidet med å forankre samfunnsansvar i hele Innovasjon Norge, er det etablert et eget kompetanseteam med ressurspersoner. Kompetanseteamet støtter medarbeiderne, sparrer med dem om vanskelige saker og gjennomfører opplæringstiltak. Innovasjon Norge har i 2019 videreført obligatorisk dilemmatrening. Formålet er å sikre at alle som utfører arbeid eller tjenester for Innovasjon Norge kjenner til gjeldende rettslig og etisk rammeverk, og evner å identifisere og håndtere situasjoner som kan oppstå.

Selskapets bærekraftstrategi (2016-2020) utgjør rammen for Innovasjon Norges arbeid for å styrke ivaretagelsen av samfunnsansvar blant kundene. Den legger FNs bærekraftsmål, prinsippene til FNs Global Compact, OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper, og FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter til grunn for arbeidet med strategien og implementeringen. Dette videreføres i ny strategi vedtatt av styret i desember 2019. Kravene som stilles til kunder og samarbeidspartnere er fastsatt i dokumentet «Policy for god forretningsskikk». Det baserer seg på de samme retningslinjene og prinsippene - alle anerkjente standarder for samfunnsansvar.

Samfunnsansvar er en integrert del av Innovasjon Norges tjenester, og det er et krav at alle som mottar tjenester fra Innovasjon Norge ivaretar god forretningsskikk i tråd med de nevnte retningslinjene og prinsippene. Dette innebærer også at kunder og partnere kjenner til egne vesentlige risikoområder knyttet til korrupsjon, negativ påvirkning på miljø, menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og andre sider knyttet til forretningsetikk - samt at de iverksetter tiltak for å håndtere disse. Bestemmelser om dette er også tatt inn i Innovasjon Norges standardvilkår for lån, tilskudd og garantier.

En egen «Finansieringshåndbok» er tilgjengelig for selskapets kunde- og finansieringsrådgivere. Denne har et omfattende kapittel som veileder rådgiverne i hvordan de kan sikre at bærekraft og god forretningsskikk blir riktig vurdert i alle prosjekter og ved alle kunder som søker finansiering hos Innovasjon Norge. Det er også utarbeidet en egen veileder for håndtering av saker med "røde flagg" -

særskilte risikomomenter knyttet til god forretningsskikk. I enkelte av Innovasjon Norges kompetansetjenester leveres det en egen modul på samfunnsansvar, særlig tilpasset bedrifter som satser internasjonalt.

Innovasjon Norge har flere oppdrag som innebærer å bistå bedrifter inn i krevende markeder, gjennom for eksempel Enterprise Development for Jobs, Visjon 2030, delegasjonsreiser og Global Growth-programmer. I 2019 har god forretningsskikk, med hovedvekt på forståelsen av de kravene og forventningene som stilles, vært tema på mange seminarer og møteplasser innenfor rammene av Innovasjon Norges oppdrag.

Innovasjon Norge har en elektronisk varslingskanal som både er tilgjengelig for interne og eksterne. Varslingskanalen er tilgjengelig på intranett og på Innovasjon Norges hjemmeside, og gjør det mulig for selskapet å kommunisere med anonyme varslere.

Innovasjon Norge har en risikobasert tilnærming til gjennomføring av Integrity Due Dilligence (bakgrunnsundersøkelser) av kunder, leverandører og aktører som Innovasjon Norge setter kunder i kontakt med. Det er utarbeidet styrende dokumentasjon som angir i hvilke tilfeller det skal gjennomføres bakgrunnsundersøkelser. Selve utførelsen av bakgrunnsundersøkelsen reguleres av en egen prosedyre.

RESULTATDISPONERING

Regnskapet for 2019 viser et overskudd på 140 millioner kroner. For ytterligere detaljer rundt utbytteregeles vises det til note 37. Styrets forslag til disponering av overskuddet er som følger:

Avsatt utbytte til eier Nærings- og fiskeridepartementet fra:		
Lavrisikordningen	kr	89 598 309
Overføres til eier Nærings- og fiskeridepartementet fra:		
Innovasjonslån og garantier	kr	27 390 595
Overføres til eiere, fylkeskommunene, fra:		
Risikolån og garantier	kr	21 516 910
Fordelt på:		
Troms og Finnmark fylkeskommune	kr	5 913 340
Nordland fylkeskommune	kr	3 247 779
Møre og Romsdal fylkeskommune	kr	3 185 159
Vestland fylkeskommune	kr	2 837 812
Trøndelag fylkeskommune	kr	2 301 010
Innlandet fylkeskommune	kr	2 132 863
Vestfold og Telemark fylkeskommune	kr	1 011 767
Agder fylkeskommune	kr	568 658
Viken fylkeskommune	kr	318 521
		<hr/> 21 516 909
Overført til opptjent kapital:		
Investeringsfond for Nordvest-Russland og Øst-Europa	kr	1 121 710
Avsatt til opptjent egenkapital:		
Lavrisikordningen	kr	-
Tjenesteleveranser og tilskuddsforvaltning	kr	-
Sum totalt		139 627 523

UTSIKTENE FOR 2020

Et næringsliv i krise

Norsk økonomi er rammet av to parallelle økonomiske sjokk. Det første er et voldsomt tilbakeslag i verdensøkonomien, preget av koronaviruspandemien og tiltak mot den. Det andre er en halvering av oljeprisen som følge av en pågående og uavklart kamp om markedsandeler mellom de største oljeproduserende landene, i en situasjon der også globale priser på naturgass er lave. For en rekke bedrifter innebærer dette vesentlig svekkede markedsutsikter. På toppen av dette kommer de økonomiske effektene av nasjonale tiltak for å begrense spredningen av koronaviruset, som i seg selv innebærer en dramatisk reduksjon i aktivitetsnivået i hele næringslivet, også i næringer og enkeltbedrifter som ikke er direkte påvirket av internasjonale markeder. Varighet og samlet omfang av nedbremsingen i ulike markeder er svært usikker. For deler av næringslivet kan effekten bli kortvarig, for andre kan pandemien og følgene av den få varige effekter.

Regjeringen har iverksatt flere tiltak for å avhjelpe situasjonen i næringslivet og varslet at de vil komme med flere tiltakspakker. Pr dags dato er ikke helheten i disse kjent.

Innovasjon Norge er i dialog med våre oppdragsgivere om hva vi kan bidra med. Vi har spilt inn flere forslag til tiltak som kan avlaste de umiddelbare effektene, som manglende likviditet. Og vi har foreslått tiltak som kan bidra til å dempe effektene av krisen på lengre sikt. Vi letter også næringslivets tilgang til Innovasjon Norges samlede finansieringsrammer for å imøtekomme de utfordringene norske bedrifter møter.

Nærings- og fiskeridepartementet har bedt Innovasjon Norge rapportere jevnlig om status og utsikter for næringslivet i hele landet. Gjennom våre 19 kontorer i Norge og tilstedeværelse i 29 land har vi brede kontaktflater, og opplever at vi er godt posisjonert til å gi en uavhengig vurdering av status og utsikter for store deler av næringslivet. De innspill vi får fra næringslivet er også grunnlag for å fremme gode og effektive forslag til tiltak fremover.

Innovasjon Norge kan forvente økte tap og nedskrivninger i årsregnskapet for 2020, men omfanget vil være begrenset til at selskapet fortsatt vil opprettholde minimumskravet til egenkapitalandel for lavrisikordningen slik den er fastsatt i eierselskapsavtalen, og tapsfondene minst vil ivareta forventede tap på risikolån og såkornordningen. Samtidig forventes at tapsfondene minst vil ivareta minimumskravet oppdragsgiver har fastsatt.

Utbruddet av koronaviruset påvirker våre medarbeideres mulighet til å levere selskapets tjenester. Innovasjon Norge deltar i samfunnets dugnad for å redusere spredningen av viruset. Våre medarbeidere jobber nå fra hjemmekontor og bruker tilgjengelige digitale løsninger. Økt sykefravær pga smitteutbrudd og nasjonale restriksjoner (for eksempel stengning av skoler og barnehager) innebærer redusert leveranseevne over tid. For å sikre at organisasjonen kan levere på det som er viktigst, vil vi gjennom 2020 gjøre løpende vurderinger av kapasitet og kompetanse, omdisponere ressurser der det blir nødvendig og prioritere stramt.

En ny strategisk retning for Innovasjon Norge

Selskapet har lagt en ny strategi for perioden 2020-2025. Strategien tar utgangspunkt i de endringene om skjer i næringslivet og samfunnet. Det kommende året blir derfor et år preget av ny retning og prioriteringer for å møte nye og endrede behov i våre omgivelser.

Norge trenger flere bedrifter som skalerer i internasjonale markeder. Selskapet skal jobbe for at flere bedrifter lykkes med bærekraftig vekst og eksport. Det betyr at Innovasjon Norge skal løfte de beste bedriftene ut i internasjonale markeder og bygge nye eksportnæringer. Innovasjon Norge vil også utvikle finansielle virkemidler for vekstfasen.

De store samfunnsutfordringene setter nye krav til virkemiddelapparatet. Innovasjon Norge skal jobbe for at næringslivet er med og løser de globale samfunnsutfordringene. Dette krever en dreining mot mer etterspørselsdrevet arbeid som stimulerer markedene både ved etterspørsel av nye innovative løsninger til offentlig sektor og identifisering av internasjonale markedsmuligheter knyttet mot samfunnsutfordringene globalt.

Regionene får en styrket rolle som samfunnsutvikler gjennom regionreformen. Innovasjon Norge skal gjennom regionale partnerskap bidra til å skape arbeidsplasser i hele landet. Selskapet skal delta aktivt i de regionale partnerskapene for å skape vekst basert på regionale forutsetninger og koble det regionale, det nasjonale og det internasjonale.

Organisering av våre internasjonale kontorer

Innovasjon Norge har 36 kontorer over hele verden som hjelper bedriftene med å forstå markedet, forretningskulturen og konkurransebildet der de ønsker å satse. Mange får også støtte i kommunikasjonen med lokale myndigheter og i jakten på samarbeids- eller produksjonspartnere i sitt nye marked. Med kontorer i viktige internasjonale markeder og et landsdekkende kontornettverk i Norge, har Innovasjon Norge et godt utgangspunkt for å bidra til internasjonal ekspansjon for norsk næringsliv.

Som et ledd i arbeidet for å være relevant for kundene gjennomfører Innovasjon Norge i 2020 en vurdering av selskapets tilstedeværelse i utlandet. Det er styrets forventning at dette vil bidra til at Innovasjon Norges internasjonale tilstedeværelse og landsdekkende tjenestetilbud fremover vil være bedre tilpasset de behovene næringslivet har, og utførelsen av de oppdragene selskapet har fått.

Horisont Europa - EUs forsknings- og innovasjonsprogram.

Horisont Europa blir verdens største forsknings- og innovasjonsprogram. Norsk deltagelse i Horisont Europa vil være gode nyheter for norsk næringsliv og for norske forsknings- og innovasjonsmiljøer. EUs nye forsknings- og innovasjonsprogram innebærer krav til målbare effekter langt raskere enn tidligere, en tettere nærhet til marked og samfunn, sterkere satsing på kommersialisering og innovasjon, og involvering av et bredere sett med aktører, hvor næringslivet i større grad må involveres.

Det nye programmet øker mulighetene for norsk deltagelse, men vil kreve mer av oss alle dersom norsk potensial skal tas fullt ut. Det vil både innebære styrket involvering av aktører som allerede har tung deltagelse i Horisont 2020, og å involvere nye aktører med potensial for å lykkes – spesielt må næringslivet delta og involveres i større grad enn tidligere.

Forskningsrådet og Innovasjon Norge er hovedaktørene i det nasjonale støtteapparatet for Horisont Europa. Det kommer til å innebære mobilisering, påvirkning og stimulerings- og insentivordninger, slik at Norge kommer godt ut i konkurransen om midler. Forskningsrådet og Innovasjon Norge skal samarbeide om å følge opp de fleste av områdene i Horisont Europa. I tillegg vil Norsk Romsenter,

Investinor og Diku få medansvar på utvalgte områder. Innovasjon Norge ser frem til å samarbeide enda tettere med Forskningsrådet og andre aktører til beste for Norge.

Regjeringens helhetlige gjennomgang av de næringsrettede virkemidlene

På oppdrag fra Finansdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet har konsultentselskapene Deloitte Norge og Menon Economics i 2019 gjennomført en helhetlig gjennomgang av de næringsrettede virkemidlene. I til sammen fire delrapporter har konsulentene pekt på behov for endringer og forenkling i det samlede virkemiddelapparatet.

Styret har tatt til etterretning de gode tilbakemeldingene Innovasjon Norges kunder gir. Styret mener kundevennlighet og effektivitet må være førende for endringer og har støttet forslag til konsolidering av virkemiddelaktører. De politiske konklusjonene av gjennomgangen forventes trukket senest i statsbudsjettet for 2021. Innovasjon Norge vil konstruktivt legge til rette for de endringene som blir besluttet og styret er innstilte på at organisasjonen både vil måtte påta seg og avgi oppdrag og oppgaver.

Overføring av egenkapitalvirkemidler til Investinor

Kapitaltilgangsutvalget anbefalte endringer for egenkapitalvirkemidlene i Innovasjon Norge og Investinor AS. Regjeringen har vurdert forslaget i lys av høringen og den helhetlige gjennomgangen av virkemiddelapparatet og foreslo endringer for noen av egenkapitalvirkemidlene, herunder at forvaltningen av såkornfond, pre-såkornfond og koinvesteringsfondet for Nord-Norge samles i Investinor AS. Endringene gjennomføres i 2020 og innebærer at lån og eierandeler knyttet til disse virkemidlene overføres fra Innovasjon Norge til Investinor, og at tilhørende ansatte kan gå fra Innovasjon Norge til Investinor.

Oslo, 25. mars 2020
I styret for Innovasjon Norge

Gunnar Bovim
(styreleder)

Jørand Ødegård Lunde
(nestleder)

Sigbjørn Johnsen

Merete Nygaard Kristiansen

Eirik Wærness

Jan Løkling

Arvid Andenæs

Helene Falch Fladmark

Kristin Misund

Morten Hillmann-Brugård
(ansattvalgt)

Leela Borring Låstad
(ansattvalgt)

Håkon Haugli
(administrerende direktør)

